

“He recuperat la nena que vaig ser, la que no vaig ser i la que volia ser”

Muriel Villanueva i Perarnau (València, 1976), autora de *La gatera* (2012), premi Just M. Casero i de la Crítica dels Escriptors Valencians, publica a Proa la novel·la *Motril 86*. És professora de l'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès.

—La primera cosa que veu el lector és la coincidència entre la dedicatòria, “a les meves mares i al meu pare”, i la contracoberta, “l'any 1986 la Mar, de 10 anys, comença unes vacances amb una de les seves dues mares”. Coincidència reforçada pel fet que l'autora també tenia 10 anys, el 1986. La Mar és, doncs, l'autora?

—Sí i no. La Mar té moltes característiques de la nena que jo era el 1986, però n'hi ha d'altres que formen part de la ficció. Mentre reviso el passat el canvio, al meu criteri, al meu plaer, fent servir la ficció per canviar la realitat una mica i amb aquets joc provar d'entendre o salvar coses, o canviar-les. En part és un treball literari i en part, un treball personal.

—Cal partir del fet que és impossible recordar com eres als 10 anys sense literatura, sense ficció, no?

—Exactament. I de fet és el que provo de demostrar. No és que el repte sigui impossible sinó que part del repte és reflexionar sobre la literatura com a eina en aquest sentit que dieu. La realitat per poc temps que passi ja no la podem recuperar exactament igual. Des del primer moment ja no és igual per a tothom, el mateix fet. Ha passat un quart de segle, en part tinc els meus records i en part tinc els records de les meves mares; però, malgrat tot, continua faltant molta part de la història per a poder ser narrada. Llavors la ficció completa una realitat no del tot recordada i també serveix per a reconstruir-la com et convingui, acostant-la al teu present i amb això completar-te ara. Parlant més clar, fer-li dir o fer a la Mar el que jo no deia o feia; fer una Mar que jo sé que no era. I fer-li matar, a ella, els meus fantasmes d'aleshores, des de l'avui.

—Així us heu fet vostra la nena que vàreu ser, d'una nena que no sentíeu prou vostra; l'heu recuperada?

—Sense dubte. El que puc anomenar la meua nena interior, que tots tenim. I aquesta nena és en part la que vaig ser, la

Muriel Villanueva i Perarnau publica a l'editorial Proa la novel·la *Motril 86*, de base autobiogràfica.

que no vaig ser, la que volia ser, tot plegat. I és veritat que en el procés d'escriptura m'hi acosto i m'hi reconcilio. L'entenc i alhora m'entenc. De fet aquest és el motiu pel qual necessito escriure *Motril 86*.

—Per què 10 anys i no 14 o 7?

—Necessitava que hi quedés certa innocència però que tingués una capacitat de reflexionar sobre la realitat. Com que era una veu narradora, havia de ser capaç d'explicar els fets. I la volia un pèl empenyada però encara amb moltes preguntes, i capaç de rebre respostes. Si fos adolescent, ni faria preguntes ni voldria escoltar respostes.

—Per què el viatge?

—Necessitava un escenari bombolla, que no fos rutinari. Necessitava treure la nena del seu entorn. Sobretot, separar-la de la mare biològica i posar-la en un lloc on tingués només l'altra mare i veure què passava amb aquesta l'altra maternitat. Obligar-les, a totes dues, a establir la seva relació bilate-

ral, en l'espai natural de l'altra: la neva fora de lloc, la mare, no. I en aquest espai nou aprofito per a introduir secundaris que ajuden la nena a entendre que tothom té secrets.

—Però podíeu haver estalviat de descriure el viatge amb detall.

—Volia fer servir el desplaçament com a primer acte perquè és l'acte durant el qual la nena està empenyada perquè no hi vol anar. I en segon lloc perquè en aquest viatge hi ha una primera etapa en el seu procés de maduració, de creixement, que durarà una setmana.

—El viatge és autobiogràfic?

—Sí. Fins i tot el context. La meua segona mare era professora i tenia plaça a l'institut de Motril i més d'un cop vaig anar-hi uns dies a viure amb ella, sense la mare biològica. No recupero cap viatge concret, sinó que en recreo un a partir del record del teixit dels diversos viatges que vaig fer.

—Us heu tret un pes del damunt en escriure la novel·la?

—Sí. Segurament un d'aquests pesos que una no sabia que portava a sobre. No sentia cap necessitat d'escriure-la fins que, senzillament, va sorgir.

Lluís Bonada